

1092. szám.
1879. Julius 20.

Megjelenik minden **vasárnap** másfél iven sokféle képekkel ellátva
Előfizetési ár: Egész évre jan. dec. 8 frt, 6 hóra 4 frt, 3 hóra 2 frt. Egyes szám 16 kr.
 Előfizetheti minden postahivatalnál és könyvtárúrnál. **Kiadó-hivatal:** Pest bará-
 tok-tere Athenaeum-épület. **Hirdetések díja:** 5 hasábos nempareille sor 10 kr.

XXII. évfolyam.

A vén Kripák harangozó, meg a nagytiszteletű ur, meg a petrezselyem.

Egyházi, kertészeti és igazságszolgáltatási történet a XIX. század elejéről. — Irta **Bhaly K.**

TÖRTÉNETIRÁSNAK az lévén a természete, hogy hacsak lehetséges az elején kell kezdeni, s úgy folytatni: mi is ez elmélet szerint járunk el, s először Kripákról, azután a nagytiszteletű superintendensről fogunk beszélni; ezen két főalak köré fogjuk csoportosítani az eseményeket, közjök szöve a petrezselymet is.

Ki volt Kripák? — Abban a történeti korszakban egy nagy alföldi város kálomista községében harangozó vala, kinek kötelessége vala, hogy a toronyablaknál levő vaczkon heverészve, a netalántán kitörő tüzet harangfélreveréssel köztudomásra hozza, és ébrenléte jeléül rendesen megfujja az órát. — Nehogy ezen történeti zamatu kifejezés tévedésbe ejtse mind a 20,000 előfizetőjét az »Üstökösnek« megjegyztetik, hogy Kripák nem a maga orrát fujta, hanem minden óratűtésekor a repedt tehén-szarvból — (ismét megjegyztetik, hogy

nem a tehén volt repedt, hanem a szarv,) — készült dudát. — Erre dudálásra fordította lelke minden éberségét, mert nemdudálás esetében bizonyosra vehette a hat botot, amitől pedig saját nyilatkozata szerint »tartabás« volt, mert valamikor gulyásbojtár korában alkalma vala az effélékkel megismerkedni; s állítólag a tompora is azért lett ficzertes, mert a szögedi komiszárus egyszer 24 órára farkas-guzsba köttette.

A nagytiszteletű superintendens egyike volt az akkoriban élt legtudósabb és legtekinélyesebb papoknak; de ez a nagy tekintély Kripákot hidegen hagyta, talán azért mert gyakran volt alkalma a n. t. ur, és a n. t. asszony-ság egymástól lényegesen eltérő vélemény nyilvánításait hallani, amikor is mindig a n. t. ur huzta a rövidebbet. Egyszóval! Kripák csak komázott n. t. urammal.

Kripák egyszer, amint rendszerint egyéb-

kor is, a n. t. ur udvarára bekönyöklő torony ablakában levő vaczkon hasalva, s állát két tenyerével támogatva, szitta a kurta sörjeszárut, egészen jó alkalma lévén így örködni a netalán kitörő tüzi veszedelem fölött, s egy-szersmind leköpködni az udvaron sáporító kis kácsáira a n. t. asszonyomnak.

A szóban levő napon a n. t. superintendens uréknál nagy mosás volt. A nagyteknőben négy vaskos szolgáló dörzsölte, facsarta, csattogtatta, a fehér-ruhát, mellettök pedig n. t. asszonyom egy zöldmázos cserép öblögetőben, ruha ujját gömbölyű fehér karjain könyé-kig föltürve tisztázta a csipkefejkötőket, tászlikat, s több efféle fehér putztzot. A n. t. ur az árnyékos folyosón sétálva, fején hátranyomott fél görög dinnye formájú házispakában pöfékelt a hosszuszáru sárospatakiból, mélyen merülve tudós dolgok fölött való gondolkodásba.

»Attya!« — Erre a kiáltásra a tudós dolgok kirepültek a félgörögdinnye alól!

»Mi az, kincsem?« n. t. asszonyomat fegyverszünet idején eképen szolította a n. t. ur.

»Az, hogy könnyű attyának a folyosón a harangozonak meg a toronyban pipázni; de nekem tele a kezem dologgal, csak győzzem! Attya nem törődik semmivel; mit lebzsel az a gézengúz mihaszna harangozó is? Kigyomláhatná bizony a petrezselymet meg a sárgarépát.

»Jól van jól, kincsem. — Jöjjön kend le Kripák.«

Mig Kripák lecsavargatja a torony lépcsőn ficzertes derekát, azalatt mindenféle nem épen egyházi személy szájába illő áldásokat könyörög a petrezselyemre, s minden ilyféle takarmányra:

»Mit tetszik parancsóni?«

»Hallhatta kend!«

»Nem értöttem, mert a harangozástu nem látok hallani.«

»Menjen kend ki a kertbe, gyomlájlja kend ki a petrezselymet, és a sárgarépát. — Értette kend?«

»Értettem« és elténferegve magában hozzátevé: »Hogy az Isten pusztítsa el még a magvát is!

A n. t. ur újra rágyujtott a sárospatakira

és újra elmerülve a tudományos elmélkedésbe, nem szólt többet.

»Ugyan, attya« szólalt meg jókora darab idő múlva a n. t. asszony, »nézze meg már mit csinál az a tohonya Kripák a kertben?«

»Nézem kincsem, nézem.«

A n. t. ur olyan váratlan dolgot látott a kertben, hogy nyomban így riadt a harangozóra:

»Hát kend, veszettvérű ilyen-olyan. szálljon a pokolra a kend lelke, mit cselekedett kend?«

»Azt a mi parancsóva volt. Kigyomlátam a petrezselymöt, mög a sárgarépát.«

»Látom a lélek karvalyja vájja ki a kend szemeit; hiszen nem a petrezselymet és sárgarépát, hanem a parajt kellett volna kigyomlálni!«

»Má peig a vót a parancsolat . . .

»Hallgasson kend! Majd lesz most kendnek ne mulass!«

N. t. asszonyom meghallván a n. t. ur dörgegelmes hangját, sietett a kertbe. N. t. ur hangja arról volt híres, hogy ereje miatt a praedicatio alatt még a legáhitatosabb vénasszony sem birt elaludni; s ha a n. t. ur belekiáltotta az ujdonatuj csákvári cserép fazékba hogy: »Az erős Isten uraknak ura!« akkor csuffá lett az a gölöncsér aki azt a fazekat formálta, mert a beléje kiáltott szentigétől menten szétrepedt.

»Mi történt itt!« kérdé a n. t. asszony-ság. Nem kellett felelni, egy tekintet fölvilágosítá a szomorú állapotot.

»Oh vén gazember! Oda minden zöldségem! Mit eszünk a télen?!«

»A kóbász se kutya!« dörmögé magában Kripák.«

»Attya, rögtön csapja el ezt az akasztófára valót.«

»Abba még a nőmös ekklézsiának is van beleszólója.« Dünnyög Kripák.

»No hiszen,« pattant ki erre a n. t. asszony, a n. t. urnak fordulva, »ha még a superintendens sem parancsolhat a harangozónak, akkor alább való a kanásznál, mert még az is elcsaphatja a bojtárját.«

»No no, csak nihil nimis!« szólt csillapítva a n. t. ur.

»Dejszen diák szóval nem főzhetek én marhahus levest!«

Kripák mindezekből látván, hogy a zivatar az ő feje fölül a n. t. ur görögdyne sipkája fölé vonult, csöndesen elsettenkedett, s fölmászván a toronyba, azon édes megnyugvással heveredett a vaczokra, hogy erre az esztendőre elvégezte a petrezselyem-gyomlálást.

A n. t. pár ezalatt a házba vonulván, ott a n. t. asszonynak egy indítványa lett elfogadva, mire mintegy tíz percz múlva hallik ám a csákvári fazék veszedelmére teremtett hang ekképen:

»Kripáák!« — Erre Kripák meg sem mozdulva dörmögi: jó van jó!

— Krippáák!! — Krrripppááák!!!

»De má lemék, mer még kikiáttya alulam ezt a rongyos tornyot!«

»Mék má no!«

»Vesztettvérü ilyenolyan! nem hallotta kend, hogy hivatott kend!«

»Ha nem hallottam vóna, le se gyüttem vóna.«

»Ne ellenkezzék kend!... Vigye kend ezt a czédulát a városházához, a nemz. főbiró urnak. — Személyesen adja kend át. — Feleletet hoz kend rá? Értette kend?«

»Értöttem.«

»Személyesen adja kend át.« kiáltott utána a n. t. ur; s utána fenyegetve a sáropataki-pipaszárral, elége dett mosolylyal beszélt a szobába.

Kripák vitte a czédulát, ürgette-forgatta, nem adta volna egy csengetyüs halottért, ha tudta volna mi van beleírva. De mivel nagyon ráparancsolt a n. t. ur hogy személyesen adja át, épen azért kifundálta, hogy mással küldi be.

A városház kapujában ácsorgott a Tülkös Jóska bakter.

»Nem vinnéd föl ezt a levelet a főbirónak, öcsém? szolítá meg Jóskát. Neköm még a kuratorhoz köll mönnöm peig nehezen viszöm ezt a rossz csipőmet.«

»Ha csak ennyi, adja kend no.«

A bakter bement, Kripák pedig odahúzódott a városház udvarán levő ölfarakás mellé várva feleletet.

A főbiró ur elolvastván a levelet, annak átadó-jára, mielőtt az jóformán észre is vehette

volna magát, hogy tulajdonképen mi történik vele, egészséges ő-t vágatott. Kripák az ölfamögül leste az exekuciot nagy meglegedésére szolgálván, hogy nem ő kapta meg a feleletet. Arról szó sem volt, hogy most a n. t. ur elé menjen, hanem fölmászott a toronyba, s őra ütéskor hosszan keservesen fujta meg a sipot, mit hallván n. t. ur mondá nevetve az ő kincsének: »Ugyan szomorú nótája van ám a petrezselyemnek.«

»Ugy kell neki.«

Kripák egy hétig nem jött le a toronyból. A n. t. ur pedig találkozáván egyszer a főbiróval, ez jelentette neki, hogy ohajtása szerint jól ráveretett arra a Tülkös Jóskára.

»Per amorem! Micsoda Tülkös Jóskára?«

»Hiszen azt tetszett írni, hogy a levél átadóját veressem meg.«

»Tyüüh! Annak a Kripáknak kellett volna lenni.«

»Név nem volt a levélben.«

»Igaz, igaz; haragomban kifelejtettem! Oh a vén gonosz csont. Mást veretett meg maga helyett. — Mármost azt a szegény embert meg kell vigasztalnunk valahogyan.«

»Ha már így van elég lesz annak egy lázsiás.«

»Tessék, itt van. — Ezért ugyan sok petrezselymet lehetett volna kapni!!«

Főbiró ur a n. t. urtól megértvén az özsze-függést a petrezselyem és a lázsiás közt mindaketten jót nevettek.

»Csak a kincsem meg ne tudja!« mondá a n. t. ur. »Hanem itt lesz Sz. György napja akkor kiteszszük a szűrét.«

Eljött Sz. György napja. Behivatta Kripákot.

»Hát, Kripák, marad-e kend, vagy mégyen?«

»Én nékem nincs panaszom a hivatalra, hát csak maradok.«

»No úgy én nem leszek pap.«

»Az a n. t. ur dőga.«

»Ejnye, ilyenolyan, takarodjék kend ki.«

Kripákon csakugyan kiadtak — no de csak félesztendőre ijesztésképen, azután megint visszakapta magas hivatalát.

Rézi Rézi!

— Nagyságos asszony, kérem!

— Te vagy, Rézi? Ejnye Rézi, nem kötöttem a lelkedre, hogy ne hagyd pillanatik is magára a kis kutyát?

— Igenis kérem alázatosan, de észrevettem az ablakunkból, hogy az egyik ház ablakából egy nagybajuszu kapitány épen ide a fürdőbe szemüvegez, hát figyelmeztetni akartam a nagyságos asszonyt.

— Rézi, Rézi, miért hagytad magára a kis kutyát!

Vagy, vagy.

— Ugy látszik, jó krumplitermés lesz az idén, olcsó lesz a krumpli; mit gondol, komám-asszony, egypár südöt vessek-e föl hizlalni a hidasba, vagy pedig kosztos diákokat fogadjak a télre?

Mit tud, és mit nem tud.

— Azt mondják, hogy te féleszü vagy, igaz-e?

— Nem tudom.

— Hát mit tudsz?

— Azt tudom, hogy a molnároknak mindig kövér disznaiak vannak.

— És mit nem tudsz?

Nem tudom, hogy kinek a kukoriczájával hizlalják azokat.

Boldog Vicza.

Szobráczy úr. Hova mégy, Vicza?

Vicza. Megyek, fölmondok a nagyságos asszonynak. Hiszen napestig sem tesz egyebet, mint mindig csak csöröl pöröl, én már nem állok ki tovább.

Szobráczy úr. (Magában egészen halkán, de az égiek tudják, hogy azért mennyire szívből fakadva.) Boldog Vicza, bárcsak én is fölmondhatnék!

Csak.

— Nézd csak, Berta néném, te épen olyan vagy mint ez a szobor.

— Ejnye, te rossz gyerek!

— No ne haragudjál, nem egészen, csak hátul!

Érdem.

Orvos. Hm. Ön valóban még mindig rosszul van. Bevette pontosan az orvosságot amit rendeltem?

Beteg. Igenis, három nap óta minden 20 percben 18 cseppet.

Orvos. Gyöngye a pontosságnak. Ilyen pontosság mellett önnek már aztán egészen érdemes betegnek lennie!

A tojásról.

— No, olvastad az újságban? Egy x—i ember, kinek egy tyukja minden reggelre egy tojást tojt, mit a kocsmában pálinkára beihatott, — nemrég amint a tyuk kimult, elvivén még az utolsó tojását a kocsmába, a fölött való alapos elbusulásában, hogy nem lesz ezután pálinkára való, fölötötte magát.

— Élődsy úr is elviheti majd a kocsmába az utolsó libatojását, mikor a felesége meg...

A vámháznál

— Van valami megvámolni való a kocsin?

— Egy pár liba van a hátam mögött.

— Még pedig jó kövér egy pár libácska — hehe! No, de ezek nem esnek vámolás alá!

Geld auf Alles.

(Éjjeli üzlet.)

— Itt van valami új banknak a hivatala, ne törnénk föl?

— Új bank? Keressünk inkább valami régi szatócsboltot.

A hegyek között.

— Ah, nézze csak báró, alighanem egy kis szerelmi idyll kezd fonódni odalen a völgyben!

— Könnyen meglehet, kisasszony. Hát kegyednek nem telnék kedve a — fonásban? A régi várkisasszonyok késő vénségükig nem hagyták azt abba!

A mestram meg a Pisti.

— Ne, Pisti fiam, ez az alma; ma jól viselted magadat, ezután is jó légy. No tudod hát

mármost ugy-e, hogy miért adom neked ezt az almát?

— Igenis, mert férges.

Ajánlkozás.

»Egy teljesen kitanult szakácsné (katona-mentes), szolgálatot keres.«

Hogyan kell lovat őrizni.

Az öreg Izsák, és fia, a fiatal Izsák, lóháton utaztak egyszer együtt, valahol Lengyelországban.

Sokáig nem értek már helységet, s végre rájuk esteledett. Kénytelenek voltak a szabadban meghálni.

Miután a lovakat lekantározták, hogy legeljenek, az öreg Izsák így szólt:

— Hallod-e, fiam, amíg én alszom, vigyázz a lovakra. Azt akarom, hogy okos ember váljék belőled; gondolkozzál hát egész éjjel, hogy okos légy.

— Jól van, táti, gondolkozom majd az egész éjjel, hogy olyan okos legyek mint a táti.

Körülbelül egy óra mulva aztán megszólalt az öreg:

